

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้บริบทของประเทศไทยที่ต้องเผชิญหน้าท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วและมีความสลับซับซ้อน ทำให้กระบวนการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของประเทศขาดความสมดุลและก่อให้เกิดสภาพปัญหาที่ต่อเนื่องเกี่ยวพันหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่สั่งสมติดต่อกันมายาวนานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งรวมถึงภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ต่อสายตาของประชาคมโลก ประเทศไทยยังคงต้องประสบปัญหาดังกล่าวที่นับวันจะมีรูปแบบของการกระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันที่หลากหลายมิติและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลจึงได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภา โดยถือว่าการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นนโยบายหลักที่สำคัญของรัฐบาล ในการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็น องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นหน่วยงานหลักในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551-2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นกลไกในการประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย จึงเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนั้นจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมืองเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายอย่างมากต่อส่วนรวม และเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาในระบบงานของรัฐและต่อผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับจากบริการสาธารณะของรัฐ และยังก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบราชการและแบบแผนของทางราชการในทางที่ไม่ดี ซึ่งมีผลกระทบ โดยตรงต่อเสถียรภาพของรัฐบาล ประเทศไทยต้อง ประสบปัญหานี้มาอย่างต่อเนื่องยาวนานและยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยการทุจริตจากเดิมเกิดขึ้นในรูปแบบของการให้สินบนที่ไม่ซับซ้อน มูลค่าของการกระทำทุจริตน้อย องค์การในการตรวจสอบการทุจริตและสื่อมวลชนไม่เข้มแข็ง แต่ในปัจจุบัน บัณฑิตการทุจริตคอร์รัปชัน ได้พัฒนารูปแบบให้มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเพื่อปกปิดลักษณะของการกระทำที่ไม่

มีร่องรอยหรือปรากฏหลักฐานทำให้ตรวจสอบได้ยากไม่เป็นที่สังเกตของสาธารณชน และมูลค่าของการทุจริตที่สูงขึ้น ผู้กระทำความผิดกระจายวงกว้างออกไปไม่เฉพาะข้าราชการประจำ และนักการเมืองเท่านั้น แต่ไปสู่กลุ่มบุคคลทุกสาขาอาชีพ

คำว่า “คอร์รัปชัน” (Corruption) นั้น ในภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน Corruptus ซึ่งเป็น past participle ของ Corruptere แปลว่า Break to pieces completely (แตกออกเป็นชิ้น ๆ อย่างละเอียด) ตามความหมายใน Black law dictionary ให้ความหมายว่า เป็นการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำที่ชั่วและฉ้อโกง โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังหมายถึงการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประชาชนไว้ วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น (Black law dictionary, 1979, p.50) นอกจากนี้ยังตามพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายว่า “คอร์รัปชัน” หมายถึงการฉ้อราษฎร์บังหลวง การเบียดบังเอาโดยอำนาจหน้าที่ราชการ และให้ความหมายคำว่า “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” ว่าเป็นการริดนาทาเร้นและการเบียดบังทรัพย์สินของหลวงมาเป็นของตน ดังนั้นการคอร์รัปชันตามทัศนคติของไทยมีความหมายกว้างมาก กล่าวคือ หมายถึง การฉ้อราษฎร์บังหลวง ตลอดจนการริดไถ โดยการทำหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการ เรียกและรับสินบนจากราษฎร และได้ให้ความหมายคำว่า “ทุจริต” หมายถึง “ประพฤติชั่ว คดโกง” และตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1(1) ระบุว่า “โดยทุจริต” หมายความว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น” ซึ่งในที่นี้หมายความว่า ประโยชน์ที่แสวงหาอันเป็นประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือผู้แสวงหาประโยชน์ไม่มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์นั้นตามกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ใช่ทรัพย์สินก็ได้ แต่เนื่องจากการคอร์รัปชันมิได้เกิดขึ้นเฉพาะภายในวงราชการเท่านั้น ดังนั้นในอีกแง่มุมหนึ่งคอร์รัปชันจึงหมายความรวมถึงการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent-Seeking) ของภาครัฐกิจเอกชนในรูปแบบของการให้สินบนหรือสิ่งตอบแทนแก่นักการเมืองหรือข้าราชการเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าเช่าทางเศรษฐกิจหรือกำไรที่ได้จากการสัมปทานผลิตหรือขายสินค้าที่ผูกจำกัดจำนวน โดยนโยบายของรัฐบาลด้วย

การทุจริตคอร์รัปชัน นั้น เป็นการกระทำที่ไม่ก่อผลประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยเป็นการกระทำที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับคนกลุ่มน้อยแต่กลับสร้างภาระให้แก่คนกลุ่มใหญ่ เช่น ในกรณีรับเหมาก่อสร้างฮั้วกันในการประมูลจะเป็นการสร้างกำไรให้แก่ผู้ประกอบการ ไม่ก็รายในขณะที่ยุ่เสียหายทั้งประเทศต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐที่สูงเกินควร เป็นต้น จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาว่าการทุจริตคอร์รัปชันนั้น จำเป็นต้องเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเท่านั้นหรือไม่ เพราะการใช้นโยบาย (ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายในปัจจุบัน) ที่เอื้อผลประโยชน์ให้แก่บุคคลบางกลุ่ม

ก็คือว่าเป็นการทุจริตคอร์รัปชันได้ เช่น การที่บุคคลสาธารณะ หรือบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พยายามใช้อิทธิพลส่วนตัวเข้าไปมีส่วนต่อการตัดสินใจของรัฐบาลในการกำหนดนโยบาย กฎหมาย หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนแก่บุคคลภายนอก เช่น เพื่อน วงศาคณาญาติ หรือแม้แต่บุคคลในครอบครัวของตน ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interests) หรือที่เราเรียกว่า “การทับซ้อนของผลประโยชน์” ซึ่งองค์การสหประชาชาติและธนาคารโลกได้เห็นพ้องว่า ควรนำเรื่อง “การขัดกันแห่งผลประโยชน์” หรือ “การทับซ้อนของผลประโยชน์” หรือ “ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับการดำรงตำแหน่งสาธารณะ” (Conflict of interest) มาเป็นส่วนหนึ่งของนิยามของคำว่า “คอร์รัปชัน” ด้วย

การทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบการหาผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่ชัดเจนว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิด และมองเห็นไม่ชัดเจน อีกทั้งประชาชนยังไม่ตระหนักถึงว่าเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการตระหนักว่า ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหายอย่างไร จึงเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้ปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศ ในรูปแบบนี้มีการขยายตัวได้มากขึ้น เมื่อ ภาคประชาชนอ่อนแอ ในขณะที่ภาคนักธุรกิจ การเมือง มีอำนาจเข้มแข็ง เมื่อมีการใช้อำนาจทางธุรกิจ อำนาจทางการเมือง อำนาจทางความรู้ จะสามารถแสวงหาประโยชน์ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมากมายและ พลิกแพลงเพื่อไม่ให้ผิดกฎหมายมากขึ้น จากรูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันใน ลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวข้างต้นนี้ หากผู้กระทำเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงทางการเมือง จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศอย่างมากเพราะสามารถใช้อำนาจในนามของรัฐได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และเนื่องจากกระบวนการที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการ ตามปกติไม่สามารถจัดการกับการทุจริตของนักการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงได้ ซึ่งแนวทางการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ในปัจจุบันนี้ เริ่มจากเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้น (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีอำนาจหน้าที่ได้สวนข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบฐานะทางทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติในระหว่างหรือหลังจากที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หรือไม่ และที่สำคัญคือ ใต้สวนข้อเท็จจริงเพื่อชี้มูลความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ การกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อหน้าที่ หรือการทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แต่อย่างไรก็ดีคณะกรรมการชุดนี้มีได้อำนาจพิจารณาโทษเจ้าเองแต่เป็นอำนาจของวุฒิสภาในกรณีถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากตำแหน่ง หรือเป็นกระบวนการยุติธรรมทางศาล หรือการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้วแต่กรณี

แม้ว่าคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะมีความเป็นอิสระและมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งได้อำนาจอย่างเต็มที่ในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับและทุกตำแหน่ง แต่นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ก็ยังไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำเนินการป้องกันมิให้มีการเกิดขึ้นของปัญหาการขัดแย้งกันของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มาตรการกฎหมายที่บังคับใช้ในอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงกฎเกณฑ์ต่างๆที่ป้องกันการเกิดขึ้นของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมยังมี ข้อบกพร่องและไม่เหมาะสมกับภาวะในปัจจุบัน รวมทั้งยังไม่เชื่อมโยงเป็นระบบ และอยู่กระจัดกระจายตามกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งอาจ ไม่ครอบคลุม ถึงการทุจริตคอร์รัปชันในลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน ที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งเน้นศึกษาถึงรูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันในลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อนเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในลักษณะและวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการทางกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในปัจจุบัน ว่าที่มีอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ สามารถใช้บังคับได้แค่ไหนเพียงใด หรือมีปัญหาอย่างไรบ้าง และมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ควบคุมและบังคับเพื่อป้องกันการเกิดขึ้นของการ ขัดแย้ง กันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมอันเนื่องมาจากการ ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ นั้นเหมาะสมกับภาวะในปัจจุบันหรือไม่ เพื่อชี้ให้เห็นและเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือแก้ไขกฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้สามารถ ใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือเพื่อใช้ในกรณีศึกษาประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาความผิด เกี่ยวกับการทุจริต ในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. เพื่อศึกษาแนวคิด วิวัฒนาการของความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
3. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับความผิดการทุจริต ของประเทศไทยและ ของต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับความผิดการทุจริต ในรูปแบบผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
5. เพื่อศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับ ความผิด การทุจริตในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

สมมติฐานของการศึกษา

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่ง เป็นตำแหน่งหน้าที่สาธารณะมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว อันเป็นลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน ถือว่าเป็น สำคัญ ปัญหาหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การ พัฒนา ประเทศไทย อีกทั้ง มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันการเกิดขึ้นของการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตัวกับการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทย ยังมีข้อบกพร่องและไม่เหมาะสมอยู่หลายประการ มีลักษณะที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติตาม เนื่ ื่องจาก ขาดต่อการทำความเข้าใจในขอบเขตและความหมายของบทบัญญัติ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่ใช่ นักกฎหมาย อาทิ เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของกฎเกณฑ์ในการที่รัฐมนตรีจะนำไปถือ ปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการส่วนตัว ความไม่ครอบคลุมต่อปัญหาต่างๆที่มีอยู่ และองค์กรที่บังคับการ ให้ เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือมาตรการต่างๆยังมีข้อขัดข้องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ กระบวนการดำเนินคดี และกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน ยังมีกระบวนการตรวจสอบที่ล่าช้า หลายขั้นตอน ไม่เชื่อมโยงเป็นระบบ และไม่ครอบคลุมถึงลักษณะของการกระทำความผิดใน ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของการกระทำผิดเพื่อหลีกเลี่ยงข้อบังคับหรือมาตรการตาม กฎหมายที่มีอยู่ จึงทำให้มีผู้ที่ถูกลงโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าวนี้ น้อยมาก ส่งผลให้ปัญหานี้

หากเกิดขึ้นแล้วกระบวนการทางกฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

โดยมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะ ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น อันเกิดจากการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองในระดับชาติ ในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่ง เป็นตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ มีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว อันมีลักษณะเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน และมาตรการ ทางกฎหมายในการ ป้องกัน การทุจริตคอรัปชั่นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันการทุจริตคอรัปชั่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้ทำการศึกษาเชิงวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยการค้นคว้าจากหนังสือ บทความ เอกสารประกอบการพิจารณากฎหมาย รายงานการสัมมนาต่าง ๆ ของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง รายงานข่าว หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยเน้นการทำความเข้าใจ เปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงที่มาของปัญหาทั้งของในประเทศไทยและในต่างประเทศ ในปัญหาประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการ ทุจริต คอรัปชั่น และผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ โดยอาศัยหลักเหตุผลและความยุติธรรม และวิจัยหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเรื่องนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในรูปแบบต่างๆของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิด และวิวัฒนาการของ ความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
3. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดการทุจริตของประเทศไทยและของต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดการทุจริตในรูปแบบผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

5. ทำให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการทุจริต ในลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

นิยามศัพท์

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง บุคคลดังต่อไปนี้

1. นายกรัฐมนตรี
2. รัฐมนตรี
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
4. สมาชิกวุฒิสภา
5. ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก 1 และ 2 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการเมือง
6. ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
7. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
8. ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล
9. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายความว่า สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่ง เป็นตำแหน่งหน้าที่สาธารณะมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

การทุจริต หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และให้หมายความรวมถึงการคอร์รัปชันด้วย